

Til alle landets kommuner

Jord & Affald
J.nr. Mst-7759-00016
Ref. JABRA

17. februar 2010

Vejledende udtalelse om affaldsbekendtgørelsens gebyrbestemmelser

Bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010 om affald, der trådte i kraft den 20. januar 2010, indførte en ny og mere detaljeret regulering af kommunalbestyrelsens fastsættelse og opkrævning af affaldsgebyrer.

Hovedparten af gebyrbestemmelserne var allerede gældende fra 1. januar 2010 efter miljøbeskyttelseslovens (lov nr. 513 af 12. juni 2009) og bekendtgørelse nr. 1473 af 23. december 2009 der nu er erstattet af bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010. Visse bestemmelser vil dog først være gældende fra 1. januar 2011.

Nedenfor følger vejledende udtalelse om en række spørgsmål, der bidrager til kommunernes administrationsgrundlag.

Kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald

Det følger af affaldsbekendtgørelsens § 24, stk. 2, at kommunerne pr. 1. januar 2010 hverken kan eller skal etablere kommunale ordninger for kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald. Kommunerne har derfor heller ikke hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 48 til at opkræve gebyrer til at finansiere ordninger, der indebærer håndtering af kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald.

Såfremt en kommune i strid med affaldsbekendtgørelsens § 24, stk. 2, måtte have videreført en kommunal ordning for kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald efter 1. januar 2010, kan udgifterne hertil således ikke gebyrfinansieres. Eventuelle opkrævninger er uhjemlede og allerede skete betalinger skal derfor tilbagebetales.

Det bemærkes, at en kommune eller kommunal enhed ikke kan varetage en opgave efter kommunalfuldmagten, hvis Folketinget har taget stilling til opgavens varetagelse, og at kommunerne som altovervejende hovedregel ikke kan konkurrere på det private marked, medmindre der er særlig hjemmel hertil. Det fremgår direkte af bemærkningerne til lov nr. 513 af 12. juni 2009, at *"Kommunalbestyrelsen må derfor fremover ikke etablere indsamlings- eller anvisningsordninger for genanvendeligt erhvervsaffald"*. Affaldsbekendtgørelsens regler skal naturligvis fortolkes i lyset af disse bemærkninger, og det er på den baggrund klart, at kommunerne hverken gratis eller

mod betaling kan tilbyde ordninger til håndtering af kildesorteret genanvendeligt erhvervsaffald.

Forholdet mellem regulativ og gebyrblad

Det følger af affaldsbekendtgørelsens § 56, stk. 1, 1. pkt., at kommunerne i deres regulativer skal fastsætte forskrifter om deres gebyrer for affaldsplanlægning, etablering, drift og administration af de kommunale affaldsordninger.

Bestemmelsen stiller ikke store krav til regulativteksten, men det skal fremgå af regulativet, at der vil blive opkrævet gebyrer, og gebyrstrukturen bør være beskrevet, dvs. om der anvendes særlige fordelingsnøgler, kriterier for beregning af gebyrets størrelse eller lignende. Regulativet udgør således rammen for, hvordan gebyrer fastsættes. De nye regulativer, der vil være vedtaget på grundlag af affaldsbekendtgørelsens bilag 9 og 10 med virkning fra senest 1. januar 2011, vil i den generelle del indeholde de nødvendige bestemmelser om gebyrer.

Affaldsbekendtgørelsens § 103, stk. 4, viderefører de eksisterende regulativers gebyrbestemmelser, som – afhængigt af den nærmere udformning – vil være tilstrækkeligt grundlag for opkrævning af gebyrer i 2010. De eksisterende regulativer bør dog pr. 1. januar 2010 som minimum være suppleret med nye bestemmelser om gebyr for adgang til genbrugspladser og gebyrfritagelserne, jf. affaldsbekendtgørelsens § 106, stk. 1. Hvis kommunen ikke har vedtaget nye bestemmelser om dette i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsens § 59, stk. 4 og 5, og § 60, vil kommunen dog i stedet kunne anvende overgangsbestemmelserne i affaldsbekendtgørelsens § 106, stk. 2 og 3, som grundlag for opkrævning af gebyrer for adgangen til genbrugspladserne og administrationen af gebyrfritagelserne.

Efter affaldsbekendtgørelsens § 56, stk. 1, 2. pkt., er det et krav, at størrelsen på de gebyrer, der fastsættes i henhold til den i regulativet beskrevne gebyrstruktur, fastsættes i et gebyrblad. Når gebyrer er fastsat, skal gebyrbladet offentliggøres på kommunens hjemmeside.

Gebyrbladet – og dermed også gebyrberegningen – skal i modsætning til regulativets bestemmelser om gebyrstrukturen ikke nødvendigvis være på plads forud for den periode, som der opkræves gebyr for. Det er imidlertid en forudsætning for opkrævning af gebyr, at størrelsen er fastsat i kommunens gebyrblad, og at gebyrbladet er offentliggjort på kommunens hjemmeside.

Særskilte gebyrer for hver affaldsordning – samlet opkrævning

Den 1. januar 2010 trådte de nye regler i miljøbeskyttelseslovens § 48 i kraft.

Efter miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 3, skal der pr. 1. januar 2010 fastsættes et særskilt gebyr for hver affaldsordning baseret på de udgifter, som

er opgjort i kommunalbestyrelsens regnskab. Det fremgår af lovens bemærkninger til bestemmelsen, at der skal beregnes særskilte gebyrer på baggrund af de særskilte konti, som findes i det kommunale budget- og regnskabssystem.

Af affaldsbekendtgørelsens § 58, stk. 8, og § 59, stk. 6, følger, at kommunen skal fastsætte et gebyr for hver ordning, og at der skal oprettes en underkonto til omkostningerne ved den enkelte ordning. Tilsvarende kan udledes af affaldsbekendtgørelsens § 57, stk. 1. Ikrafttrædelsen af affaldsbekendtgørelsens § 58, stk. 8, og § 59, stk. 6, er imidlertid udskudt til 1. januar 2011, jf. affaldsbekendtgørelsens § 103, stk. 1, 2. pkt.

Dette indebærer efter Miljøstyrelsens opfattelse, at der fra 1. januar 2011 skal fastsættes et særskilt gebyr for hver enkelt ordning. Det betyder bl.a. tre særskilte gebyrer for eksempelvis pap, papir og glas, hvis disse fraktioner håndteres i forskellige ordninger, selvom omkostningerne til fraktionerne som udgangspunkt konteres på den samme konto i det kommunale budget- og regnskabssystem. Dette betyder også, at kommunen bør oprette underkonti til kontoen for papir, pap og glas for at sikre adskillelse af udgifterne. Der er dog intet til hinder for, at gebyrer opkræves samlet, hvis kommunen kan dokumentere størrelsen på det enkelte gebyr for den enkelte ordning, jf. affaldsbekendtgørelsens § 57, stk. 5.

Hvis eksempelvis ordningen for genbrugspladsen eller storskrald tilrettelægges på en sådan måde, at den omfatter farligt affald eller andre fraktioner, som har deres egen konto i det kommunale budget- og regnskabssystem, skal gebyret fastsættes for den pågældende ordning. Det er altså ikke nødvendigt at henføre omkostningerne til håndteringen af det farlige affald til kontoen for farligt affald, når håndteringen sker som led i driften af en anden ordning.

Efter affaldsbekendtgørelsens § 57 skal det desuden sikres, at omkostningerne til henholdsvis husholdninger og virksomheder holdes adskilt, hvis ordningen omfatter begge.

Kommunalbestyrelsen er i medfør af bestemmelsen forpligtet til at udlevere oplysninger om beregningen af gebyret for hver ordning.

Selvom der fra 1. januar 2011 skal fastsættes særskilte gebyrer for hver affaldsordning, så kan kommunen i medfør af affaldsbekendtgørelsens § 57, stk. 5, vælge at opkræve et samlet gebyr for de ordninger, som den pågældende affaldsproducent skal betale til. Efter bestemmelsen gælder det dog, at kommunen på anmodning fra affaldsproducenten skal dokumentere fordelingen af omkostningerne på de forskellige ordninger. Det er muligt allerede fra 1. januar 2010 at opkræve et samlet gebyr efter affaldsbekendtgørelsens § 57, stk. 5.

Dokumentationskravet for omkostningsfordelingen gælder i 2010 kun kontiene i budget- og regnskabssystemet. Det samme gælder kravet om særskilt

gebyr, hvilket vil sige, at der i 2010 kun behøver at beregnes et særskilt gebyr for hver enkel konto i det kommunale budget- og regnskabssystem.

Opkrævning af gebyrer

Miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 6, viderefører for så vidt angår husholdninger, at de kommunale affaldsgebyrer skal opkræves hos den, der har tinglyst adkomst på ejendommen. Det fastslås også, at beløbene har samme fortrinsret i ejendommen som offentlige skatter og afgifter. Bestemmelsen er gentaget i affaldsbekendtgørelsens § 56, stk. 3.

For så vidt angår virksomheder skal de kommunale affaldsgebyrer imidlertid opkræves hos den i CVR-registret registrerede ejer af virksomheden fra den 1. januar 2010, jf. miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 7. Dette gælder også dagrenovationslignende affald.

Gebyrer for 2010 opkræves hos de virksomheder, som er beliggende i kommunen pr. 1. januar 2010, og kommunen skal på samme måde lægge de relevante oplysninger om antal ansatte, branchekode mv., som fremgår af CVR-registret pr. 1. januar 2010, til grund, jf. affaldsbekendtgørelsens § 105.

Gebyropkrævning er en driftsopgave, som kan delegeres til et fælleskommunalt selskab, mens gebyrfastsættelsen er en myndighedsopgave, som skal varetages af kommunalbestyrelsen.

Miljøstyrelsen og KL har besluttet at nedsætte en CVR-gruppe med deltagelse af kommuner med og uden erfaring med opkrævning af gebyrer på baggrund af CVR-registret. Det er tanken, at resultaterne af drøftelserne i denne gruppe fremlægges til brug for kommunernes videre arbejde.

Særgebyrer

En række kommuner benytter sig allerede i dag af særgebyrer til at dække ekstraomkostninger.

Ved et særgebyr forstås et gebyr, der fastsættes til at dække nogle specifikke ekstraomkostninger, som kommunen har afholdt til at håndtere affald.

Der er altså tale om et enkeltstående tilfælde. Hvis kommunen må påregne at afholde omkostningerne løbende, fordi forholdene ikke ændres, vil der være tale om en standardydelse, som bør have en fast gebyrstørrelse i gebyrbladet.

Det drejer sig typisk om situationer, hvor en affaldsproducent ikke overholder betingelserne for at benytte de enkelte ordninger. Hvis der er tale om, at adgangsvejen ikke overholder kravene, der er fastsat hertil, i regulativet, og at renovatøren derfor ikke kan medtage affaldet på den sædvanlige runde, vil et særgebyr kunne opkræves til dækning af kommunens udgifter til særligt materiel eller ekstra mandskab til afhentning af det pågældende affald.

Dette forudsætter imidlertid som nævnt, at det ikke er den samme øvelse hver gang, da det i givet fald får karakter af en standardydelse, som mere kan opkræves som et tillæg til det sædvanlige gebyr.

Der kan også være tale om, at kommunen påføres omkostninger til sortering, fordi affaldsproducenten ikke har sorteret korrekt.

I affaldsbekendtgørelsens § 56, stk. 2, er der udtrykkelig hjemmel til at opkræve sæргеbyrer.

Et sæргеbyr skal i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, vedtages af kommunalbestyrelsen.

Differentieret gebyr i forhold til brugergrupper

Affaldsbekendtgørelsens § 58, stk. 2, åbner mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte forskrifter i regulativet om fordelingen af omkostningerne mellem forskellige typer af husholdninger.

Det er i standardregulativets gebyrbestemmelser udmøntet ved, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte et nedsat gebyr for ejendomme, der ikke benyttes til helårsbeboelse.

Derudover kan differentiering efter affaldsbekendtgørelsens § 58, stk. 2, ske ved, at der vedtages flere ordninger for den samme affaldsfraktion, hvor hver enkelt ordning har forskelligt geografisk opland eller brugergruppe.

Dette afspejles herefter i gebyrbladet.

Bestemmelsen trådte i kraft 1. januar 2010, men det forudsætter vedtagne regulativbestemmelser, før bestemmelsen kan udmøntes med virkning for 2010.

Særligt om kolonihaver

I tilfældet kolonihaven vil organiseringen af kolonihaveforeningen have betydning. Hvis det er kolonihaveforeningen, der har tinglyst adkomst, vil gebyret skulle opkræves hos denne. Hvis det er de enkelte lodsejere, der har tinglyst adkomst, vil gebyret skulle opkræves hos dem. Det følger tillige af § 7.5, 3. pkt., i affaldsbekendtgørelsens bilag 9, som vil være gældende fra senest 1. januar 2011.

Det vigtigste er, at kolonihaverne som affaldsproducenter er omfattet af en ordning, og at den, der har tinglyst adkomst på den ejendom, hvor kolonihaverne er beliggende, bliver opkrævet et gebyr i overensstemmelse med gebyrreglerne.

Generelt er betegnelsen husholdninger udtryk for de affaldsproducenter, der er omfattet og forpligtet af reglerne om husholdningsaffald, herunder regulativernes bestemmelser om de enkelte ordninger. Opkrævning af affaldsge-

byr hos kolonihaver følger samme princip som opkrævning af gebyrer i lignende situationer, hvor der er flere husholdninger på samme matrikel.

Miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 6, er udtryk for, hvor gebyrerne skal opkræves. Opkrævningen hos grundejeren forventes at føre til en højere leje hos brugerne/lejerne, og derved slår forureneren-betaler-princippet igenem.

Særligt om gebyrer for adgang til genbrugspladser for virksomheder

Efter affaldsbekendtgørelsens § 38 skal kommunerne fra 1. januar 2010 sikre, at virksomhederne har adgang til de kommunale genbrugspladser.

Det skal virksomhederne naturligvis betale for, og derfor trådte affaldsbekendtgørelsens § 59, stk. 4 og 5, i kraft 1. januar 2010.

Opkrævning af gebyrer efter affaldsbekendtgørelsens § 59, stk. 4 og 5, forudsætter som udgangspunkt, at ordningen og gebyrgrundlaget er beskrevet i de kommunale regulativer pr. 1. januar 2010.

Affaldsbekendtgørelsens nye regler blev imidlertid først offentliggjort i Lovtidende den 23. december 2009, og det forventes derfor ikke, at alle kommuner har kunnet have et regulativgrundlag på plads pr. 1. januar 2010.

Opkrævning af gebyrer for virksomhedernes adgang til genbrugspladsen skal i disse tilfælde ske på baggrund af affaldsbekendtgørelsens § 106, stk. 2 og 3.

Fordelingsnøglen

Genbrugsgebyrerne skal allerede fra 2010 fastsættes på baggrund af en fordelingsnøgle, som nævnt i affaldsbekendtgørelsens § 59, stk. 4.

Affaldsbekendtgørelsens bilag 11 var ved en fejl ikke medtaget i bekendtgørelse nr. 1473 af 23. december 2009. Den er imidlertid medtaget i bekendtgørelse nr. 48 af 13. januar 2010.

Det er CVR-registerets oplysninger pr. 1. januar det foregående år, som skal lægges til grund for anvendelsen af fordelingsnøglen, jf. affaldsbekendtgørelsens § 56, stk. 5. I 2010 er det dog oplysningerne pr. 1. januar 2010, som skal lægges til grund, jf. affaldsbekendtgørelsens § 105.

Fastsættelse og opkrævning af gebyr hos udenlandske virksomheder

Gebyret fastsættes som et årligt gebyr.

Gebyret fastsættes efter samme princip som § 59, stk. 4, hvilket vil sige, at der er tale om et gebyr for deres adgang til genbrugspladsen. Det er således ikke relevant for gebyrfastsættelse, om de benytter genbrugspladsen, herunder i større eller mindre omfang. Gebyret, der opkræves hos de uden-

landske virksomheder, er det samme gebyr som det, der opkræves hos de danske virksomheder.

Det er det antal ansatte, som virksomheden har i Danmark, som skal lægges til grund i forhold til fordelingsnøglen i § 59, stk. 4.

Det er dog vigtigt også at iagttage gebyrfritagelserne efter affaldsbekendtgørelsens § 60, selvom det er udenlandske virksomheder, der er tale om.

Miljøstyrelsen er opmærksom på, at det i praksis kan være en udfordring at få fat i alle udenlandske virksomheder. Udgangspunktet er naturligvis, at også disse virksomheder følger reglerne.

Hvis en udenlandsk virksomhed ønsker at benytte en kommunal genbrugsplads, er kommunen efter Miljøstyrelsens opfattelse berettiget til at opkræve affaldsgebyr. Udenlandske virksomheder skal dog vælge én kommune, hvor de vil benytte genbrugspladsen samt betale gebyr herfor, og det er herefter kun i denne kommune, at de udenlandske virksomheder må benytte genbrugspladsen.

Det er op til kommunen, hvordan opkrævningen tilrettelægges, herunder om det skal ske til forvaltningen, pr. post eller på genbrugspladsen. Her kan kommunen eksempelvis overveje at lave et klistermærke til bilruden, som virksomhederne kan få udleveret med henblik på at have uhindret adgang til genbrugspladsen.

Særligt om gebyr for regulativdatabasen og affaldsdatasystem

Efter affaldsbekendtgørelsens § 62 er det Miljøstyrelsen, som varetager udvikling, drift, vedligeholdelse og administration af den nationale database over kommunale regulativer.

Miljøcenter Roskilde opkræver én gang årligt et gebyr i medfør af affaldsbekendtgørelsens § 64, stk. 1, til dækning af omkostningerne ved regulativdatabasen, og gebyret udgør kr. 240 pr. 1000 indbyggere (1. januar 2010), og det skal betales første gang den 1. juni 2010.

Miljøcenter Roskilde har desuden opgaven med affaldsdatasystemet, jf. affaldsbekendtgørelsens § 65, stk. 1. Tilsvarende opkræver Miljøcenter Roskilde et gebyr for drift mv. af affaldsdatasystemet, og gebyret udgør pr. 1. juni 2010 kr. 1.750 pr. 1000 indbyggere (1. januar 2010).

Gebyrerne skal betales af affaldsproducenterne, og det følger derfor af affaldsbekendtgørelsens § 57, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal kontere gebyrerne på administrationskontiene, jf. affaldsbekendtgørelsens § 64 og § 71.

Det bemærkes, at virksomheder omfattet af gebyrfritagelserne efter affaldsbekendtgørelsens § 60 heller ikke skal betale gebyrer for affaldsdatasystemet og regulativdatabasen.

Fritagelse for gebyrer

Den reviderede affaldsbekendtgørelse indførte pr. 1. januar 2010 nye krav til og muligheder for fritagelse for virksomheders betaling af affaldsgebyrer.

Reglerne er indført med henblik på at undgå, at virksomheder uden nævneværdig affaldsproduktion skal betale affaldsgebyr.

Bestemmelserne omfatter – med undtagelse af bekendtgørelsens § 60, stk. 4 – fritagelse fra ethvert gebyr på affaldsområdet.

Det er alene gebyrfastsættelsen, som skal vedtages af kommunalbestyrelsen i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 48, stk. 1, mens administrationen af gebyrfritagelserne, herunder affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 5, kan delegeres til udvalget eller forvaltningen. Dette skal i givet fald fremgå af regulativets delegationsbestemmelse.

Branchekode og virksomhedsform – affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 1 og 2

Kommunerne skal således som udgangspunkt fritage de virksomheder, hvor virksomhedens branchekode fremgår af affaldsbekendtgørelsens bilag 7, hvor virksomheden på p-nummer-adressen har 0-1 ansatte, jf. affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 1, 1. pkt.

På samme måde skal virksomheder med 0 ansatte på p-nummer-adressen, hvor virksomhedens virksomhedsform fremgår af bilag 8, punkt 1, som udgangspunkt fritages, jf. affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 2. Efter bestemmelsen gælder desuden, at virksomheder uanset antallet af ansatte på p-nummer-adressen er fritaget, hvor virksomhedsformen fremgår af bilag 8, punkt 2.

Man skal i denne sammenhæng være opmærksom på, at der har sneget sig en uoverensstemmelse ind i affaldsbekendtgørelsens § 106, stk. 3, nr. 2. Der skulle have stået "0 ansatte", hvor der står "0-1 ansatte". Dette indebærer, at virksomheder med 0-1 ansatte skal undtages i 2010, medmindre kommunen vedtager et midlertidigt regulativ i medfør af affaldsbekendtgørelsens § 106, stk. 1.

Det gælder dog både for gebyrfritagelser på baggrund af branchekode som virksomhedsform, at virksomheder, som er omfattet, kan opkræves et gebyr, hvis de anvender en eller flere af indsamlingsordningerne i kommunen. Der kan imidlertid kun opkræves gebyr for de ordninger, som virksomheden benytter samt administrationsgebyr.

I forhold til en række virksomheder på bilag 7 og 8 vil der ofte være et lovkrav om eksempelvis en direktør, og denne medtages naturligvis ved opgørelse af antallet af ansatte efter § 60, stk. 1 og 2.

Omsætning under kr. 50.000 – affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 3

Efter affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 3, har en virksomhed krav på fritagelse for affaldsgebyr, hvis den kan dokumentere, at omsætningen er under kr. 50.000.

Det er den omsætning, der hos SKAT er registreret for det indkomstår, der ligger to år før det år, som der skal opkræves gebyr for, som skal lægges til grund.

Efter bestemmelsen har kommunen mulighed for af egen drift at vedtage en generel undtagelse for alle virksomheder med en omsætning på mindre end kr. 50.000. Dette indebærer, at kommunen som udgangspunkt selv skal indhente de fornødne oplysninger fra eksempelvis SKAT. Miljøstyrelsen har imidlertid for at lette kommunernes arbejde truffet aftale med SKAT om, at SKAT leverer de fornødne lister for hver enkelt kommune, som vil blive fremsendt til kommunen af Miljøstyrelsen.

Fritagelse efter bestemmelsen forudsætter, at der to år før var en registreret omsætning på under 50.000 kr. Dette indebærer, at eksempelvis nystartede virksomheder ikke automatisk vil være fritaget efter bestemmelsen, idet sådanne virksomheder ikke kan påvise en registreret omsætning to år før virksomhedens eksistens. Sådanne virksomheder er således henvist til at søge fritagelse for gebyr efter affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 5, hvis deres affaldsproduktion er så lille, at gebyrfritagelse kommer på tale. Det afgørende for fritagelse efter bestemmelsen er således den omsætning, der er registreret hos SKAT.

Affald til nyttiggørelse – affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 4

Reglen er hovedsageligt begrundet i hensynet til EU's konkurrenceregler.

Affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 4, indebærer som udgangspunkt, at virksomheder, som selv forestår håndteringen af alt virksomhedens affald til nyttiggørelse, herunder ved aftale med en privat aktør, skal fritages fra genbrugspladsgebyr fastsat i medfør af affaldsbekendtgørelsens § 59, stk. 4.

Miljøstyrelsen er imidlertid opmærksom på, at indholdet af denne bestemmelse i realiteten er begrænset til virksomheder, som foranlediger alt affald til nyttiggørelse eksporteret, idet virksomhederne i medfør af affaldsbekendtgørelsens § 41 er forpligtet til at benytte de kommunale ordninger, herunder evt. genbrugspladsen, for alt andet affald end det kildesorterede genanvendelige erhvervsaffald. Det følger desuden af affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 4, at der kan opkræves genbrugspladsgebyr, såfremt genbrugspladsen benyttes.

Det er derfor Miljøstyrelsens opfattelse, at affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 4, skal fortolkes således, at fritagelsen alene omfatter virksomheder, der enten kan dokumentere,

- 1) at de eksporterer alt affald til nyttiggørelse, eller

2) at en privat virksomhed håndterer alt deres kildesorterede genanvendelige, og de eksporterer alt det øvrige affald til nyttiggørelse. I begge tilfælde gælder, at virksomheden må dokumentere, at deres deponeringsegnede affald ikke afleveres på genbrugspladsen.

Det skal fremhæves, at kommunerne kan opkræve det årlige gebyr hos de virksomheder som anvender genbrugspladsen – uanset antallet af besøg og fraktioner. Dette skyldes, at gebyret er et rådighedsgebyr.

Egentlig affaldsproduktion – affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 5

Selvom de fleste virksomheder, der bør undtages for at betale de kommunale affaldsgebyrer, vil være omfattet af fritagelsesbestemmelserne i affaldsbekendtgørelsens § 60, stk. 1-4, er der efter bestemmelsens stk. 5 yderligere den mulighed, at kommunen kan fritage virksomheder uden egentlig affaldsproduktion.

Muligheden foreligger, såfremt kommunen kan lægge til grund, at virksomheden ikke har egentlig affaldsproduktion. Bestemmelsen er dermed fleksibel, idet kommunen konkret kan vurdere, at en bestemt type virksomheder generelt ikke skal betale gebyr.

Der kan dog også være tale om, at en bestemt virksomhed overfor kommunen godtgør, at virksomheden ikke har en egentlig affaldsproduktion. Det er her op til kommunen at vurdere, hvornår der er et tilstrækkeligt grundlag for, at en virksomhed ikke har en egentlig affaldsproduktion.

Kommunen skal træffe afgørelse på et sagligt grundlag på baggrund af en konkret vurdering, men kommunen er som udgangspunkt ikke forpligtet til at fritage nogen virksomheder efter bestemmelsen. Kommunen er desuden forpligtet af det forvaltningsretlige lighedsprincip, hvorefter ens sager skal have det samme resultat.

Særligt om henlæggelser til fremtidige investeringer

Affaldsbekendtgørelsens § 61 fastslår, at kommunalbestyrelsen har mulighed for at lade henlæggelser til fremtidige investeringer indgå i gebyrfastsættelsen.

Bestemmelsen fastlægger forudsætningerne for, at denne mulighed udnyttes.

Efter bekendtgørelsens § 61, stk. 1, nr. 1, er det et krav, at kommunalbestyrelsen forudgående har truffet beslutning om enten renovering, ombygning eller etablering af nye anlæg.

Derudover er det et krav efter bekendtgørelsens § 61, stk. 1, nr. 2, at kommunalbestyrelsens beslutning er truffet på baggrund af et budget for investeringens omfang, og der skal ligeledes forud for beslutningen være tilvejebragt en plan for finansieringen af investeringerne efter nr. 1.

Endelig forudsættes det, at investeringen indgår i affaldsplanlægningen, og det er således et krav, at investeringen fremgår af den til enhver tid gældende affaldsplan, jf. affaldsbekendtgørelsens § 61, stk. 1, nr. 3.

Som en generel begrænsning gælder det efter affaldsbekendtgørelsens § 61, stk. 2, at henlæggelserne, der opfylder betingelserne efter stk. 1, højst kan ske over en 5-årig periode.

Øvrige gebyrregler med ikrafttrædelse den 1. januar 2011

Det følger af affaldsbekendtgørelsens § 103, stk. 1, at affaldsbekendtgørelsens § 58, stk. 1 og 3-8 samt § 59, stk. 1-3 og 6, først træder i kraft den 1. januar 2011.

Bestemmelsernes ikrafttrædelse indebærer den fulde gennemførelse af princippet om et gebyr pr. ordning.

Administrationsgebyr

Efter affaldsbekendtgørelsens § 58, stk. 1, og § 59, stk. 1, skal kommunerne fastsætte et særskilt administrationsgebyr for henholdsvis husholdninger og virksomheder.

Gebyret skal dække de omkostninger, der er forbundet med administrationen af de kommunale indsamlings- og anvisningsordninger samt konkret anvisning. Gebyret skal desuden dække omkostningerne forbundet med planlægningen.

Administrationsgebyret skal bl.a. dække informationskampagner og lignende tiltag, der medvirker til at sikre, at ordningerne bliver velfungerende.

Administrationsgebyret kan også dække omkostninger til rådgivning fra advokater eller konsulenter vedrørende den kommunale affaldshåndtering. Hvis rådgivningen ikke kan henføres til enten ordningerne for husholdnings- eller erhvervsaffald, skal omkostningerne konteres med halvdelen til hver. Der kan eksempelvis være tale om rådgivningsomkostninger forbundet med udbud af indsamling af dagrenovation og dagrenovationslignende affald i én udbudsrunde.

Gebyr for dagrenovation og dagrenovationslignende affald

Efter affaldsbekendtgørelsens § 58, stk. 3, og § 59, stk. 2, skal der opkræves et gebyr for ordninger for dagrenovation.

Hvis der etableres en henteordning, skal gebyret beregnes på baggrund af dertil egnede kriterier, hvilket efter bestemmelserne kan være vægt, beholdervolumen eller tømningfrekvens. Kommunalbestyrelsen kan dog fastsætte yderligere egnede kriterier som f.eks. adgangsforhold.

Gebyret skal afspejle den service, der stilles til rådighed for affaldsproducenten.

Gennemsnitsgebyrer

Der er i affaldsbekendtgørelsens § 58, stk. 4, 5 og 7, samt § 59, stk. 3, fastsat krav om, at gebyret for de pågældende ordninger fastsættes som gennemsnitsgebyr.

Et gennemsnitsgebyr beregnes ved, at samtlige omkostninger ved en ordning fordeles ligeligt på samtlige de affaldsproducenter i kommunen, som er omfattet af ordningen, og som dermed er forpligtede til at betale affaldsgebyr.

Tilsyn m.v.

Tilsyn er efter de gældende regler skattefinansieret, medmindre det er omfattet af brugerbetalingsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 463 af 21. maj 2007 om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug).

Et beredskab til håndtering af uheld eller lignende med farligt affald kan ikke gebyrfinansieres. Uheld eller andet, som kræver øjeblikkeligt indgreb for at afværge fare for miljøet eller sundhed, skal kommunen håndtere med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 70, hvorefter kommunen kan foretage det fornødne for den ansvarliges regning.

Håndteringen af det kommunale have- og parkaffald skal skattefinansieres, idet udgifterne til håndteringen heraf ikke må belaste gebyrerne for virksomhederne og husholdningerne. Dette gælder selvom affaldet afleveres på den kommunale genbrugsplads.

Med venlig hilsen

Jacob Brandt